

Лемещук Марина Анатоліївна

**ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД ПРОЦЕСУ СОЦІАЛІЗАЦІЇ СТАРШИХ
ДОШКІЛЬНИКІВ ІЗ ЗАГАЛЬНИМ НЕДОРОЗВИНЕННЯМ
МОВЛЕННЯ В ДОШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ**

Умань–2017

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ**

УДК 316.614-053.4-056.264

Лемешук Марина Анатоліївна

**ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД ПРОЦЕСУ СОЦІАЛІЗАЦІЇ
СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ ІЗ ЗАГАЛЬНИМ НЕДОРОЗВИНЕННЯМ
МОВЛЕННЯ В ДОШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ**

Монографія

**Умань – 2017
Видавничо-поліграфічний центр «ВІЗАВІ»**

УДК 316.614:376-056.264

Л 44

Рекомендовано до друку

Вченою радою Уманського державного педагогічного університету

імені Павла Тичини

(протокол № 2 від 26 вересня 2017 р.)

Рецензенти:

Демченко І.І. – доктор педагогічних наук, професор кафедри спеціальної освіти, декан факультету дошкільної та спеціальної освіти (Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини)

Єнгаличева І.В. – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри дошкільної освіти (Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького)

Дудник Н.А. – кандидат педагогічних наук, завідувача дошкільного навчального закладу №12 (м. Умань)

Л 44

Лемещук М. А. Педагогічні умови соціалізації старших дошкільників із загальним недорозвиненням мовлення в дошкільних навчальних закладах: [монографія] / М. А. Лемещук. – Умань: Видавничо-поліграфічний центр «ВІЗАВІ», 2017. – 175 с.

У монографії порушено актуальну проблему соціалізації старших дошкільників із загальним недорозвиненням мовлення в дошкільних навчальних закладах.

На основі аналізу соціально-педагогічної літератури уточнено сутність поняття «соціалізація дітей із загальним недорозвиненням мовлення». З'ясовано особливості прояву соціального становлення старших дошкільників із ЗНМ дошкільних навчальних закладів; розроблено методiku та обґрунтовано діагностичний інструментарій вивчення процесу соціалізації дітей із загальним недорозвиненням мовлення старшого дошкільного віку (критерії, показники, рівні); обґрунтовано зміст педагогічних умов соціалізації дітей із загальним недорозвиненням мовлення.

Визначені педагогічні умови соціалізації можуть використовуватись вихователями, вчителями-дефектологами, вчителями-логопедами у навчально-виховному процесі загальноосвітніх, спеціальних та інклюзивних дошкільних навчальних закладів. Результати дослідження можуть бути використані як навчальний матеріал лекційних курсів “Теорія і методика виховання дітей з порушеннями мовлення”, “Психолого-педагогічні умови корекційно-виховної роботи з дітьми з порушеннями мовлення” для студентів вищих навчальних закладів спеціальності «Спеціальна освіта», а також в системі післядипломної освіти та підвищення кваліфікації педагогів спеціальних дошкільних закладів.

© Лемещук М. А., 2017

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПИТАННЯ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ДОШКІЛЬНИКІВ В ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІЙ ЛІТЕРАТУРІ	9
1.1. Сутність поняття «соціалізація» у контексті сучасних науково-педагогічних ідей	9
1.2. Характеристика дітей із загальним недорозвиненням мовлення у спеціальній психолого-педагогічній літературі	29
Висновки до першого розділу	51
РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ІЗ ЗАГАЛЬНИМ НЕДОРОЗВИНЕННЯМ МОВЛЕННЯ У ДОШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ	53
2.1. Методика дослідження соціалізованості дітей старшого дошкільного віку в дошкільних установах: критерії, показники, інструментарій	53
2.2. Характеристика рівнів соціалізації старших дошкільників із загальним недорозвиненням мовлення в умовах дошкільного навчального закладу	69
Висновки до другого розділу	90
РОЗДІЛ 3. ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ІЗ ЗАГАЛЬНИМ НЕДОРОЗВИНЕННЯМ МОВЛЕННЯ В ДОШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ	94
3.1. Теоретичне обґрунтування педагогічних умов соціалізації дітей із загальним недорозвиненням мовлення.....	94
3.2. Реалізація педагогічних умов, що сприяють успішній соціалізації дітей із загальним недорозвиненням мовлення.....	112
3.3. Аналіз результатів дослідницько-експериментальної роботи.....	136
Висновки до третього розділу.....	149
ПІСЛЯМОВА	152
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	154